

07.12.2022

Ärende/11

§ 321

Ledamoten Johanna Nuorteväs motion om att utveckla den förberedande undervisningen

HEL 2022-006831 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Johanna Nuortevan aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Johanna Nuorteva och 29 andra ledamöter föreslår i sin motion att staden utreder hur modellen för den förberedande undervisningen fungerar samt eventuella behov av att utveckla den. Förberedande undervisning ordnas i Helsingfors för elever i första och andra klass, i deras egen närskola integrerat i finskspråkiga klasser, medan äldre årsklasser studerar på separata förberedande klasser. I motionen föreslås att man bland annat utreder hur mycket extra stöd eleverna som integrerats i vanliga klasser får, samt hur väl deras språkinläring utvecklas. På basis av utredningen kan man bedöma huruvida det vore bra att inrätta förberedande klasser även för yngre elever. I motionen föreslås också att eleverna vid behov kunde gå i en förberedande klass i två läsår i stället för nuvarande ett år, och att staden ska förbinda sig till Utbildningsstyrelsens rekommendation om gruppstorleken vid förberedande undervisning.

Staden ordnar förberedande undervisning på finska och svenska inom den grundläggande utbildningen i samband med förskoleundervisning och grundläggande undervisning, samt vid yrkesskolan Stadin aikuis-

ja ammattiopisto. Undervisningens omfattning fastställs i grunderna för läroplanen inom den förberedande undervisningen, vilket motsvarar lärokursen under ett läsår. Staden får statsandelar av undervisnings- och kulturministeriet för att anordna förberedande undervisning för högst nio närvaromånader, det vill säga för studier under ett läsår med beaktande av skolloven.

Den förberedande undervisningen är ämnad för barn och ungdomar med invandrabakgrund i åldern för förskoleundervisning och grundläggande undervisning, vars kunskaper i finska eller svenska ligger under nivån för baskunskaper i språket i fråga. Språkinläringen fortgår i flera år efter att den förberedande undervisningen är över, såväl inom studier i läroämnet finska eller svenska som andra språk som inom studier i alla andra läroämnena och i skolvardagen.

Den förberedande undervisningen kan ordnas i separata grupper eller inkluderande i grupperna för allmän undervisning, ifall detta är ändamålsenligt med tanke på utvecklingen av elevens språkkunskaper. Elever som deltar i den förberedande undervisningen studerar alltid enligt läroplanen för den.

Förberedande undervisning på finska i Helsingfors ordnas inkluderande på närdaghem för barn i förskoleåldern, och i närskolor för elever i första eller andra årskursen. Förberedande undervisning på finska för elever i tredje till nionde klass ordnas huvudsakligen i separata grupper på låg- och högstadiet. Avsikten är alltid att hitta en grupp för förberedande undervisning åt eleven på ett rimligt avstånd från hemmet. Förberedande undervisning på svenska ordnas endast inkluderande för alla barn i åldern för förskoleundervisning och grundläggande undervisning.

De viktigaste fördelarna med inkluderande förberedande undervisning för eleven är att få gå i bostadsområdets närskola och bli en del av gruppen, att fortsätta i samma grupp vid övergången till grundläggande undervisning och att den finska klassrumsmiljön har en positiv inverkan på språkkunskapernas utveckling. Samtidigt som eleven studerar finska lär hen sig även läsa och skriva, och stärker dessa färdigheter tillsammans med sina jämnåriga kamrater.

Det genomsnittliga antalet elever i årskurserna 1–6 i Helsingfors är 19 per grupp. I praktiken är de faktiska gruppstorlekarna mindre, eftersom varken delade lektioner, samtidig undervisning eller övriga pedagogiska undervisningslösningar har räknats med i gruppstorleken. Antalet elever i inkluderande förberedande undervisning varierar mellan skolorna och eleverna placeras oftast i olika klasser. Lärarna använder en materialbank för anvisningar och stödmaterial inom förberedande un-

07.12.2022

Ärende/11

dervisning som står skolorna och lärarna till förfogande för planering, genomförande och utvärdering av undervisningen.

Det har inte fastställts någon nationell maximistorlek för grupper inom den förberedande undervisningen. Gruppstorleken regleras dock av att alla ska ha möjlighet att uppnå de målsättningar som fastställts i grunderna för läroplanen inom den förberedande undervisningen.

Utbildningsstyrelsen rekommenderar en gruppstorlek på 8–10 elever inom den förberedande undervisningen. Gruppstorleken påverkas dock mycket av åldersfördelningen eleverna emellan, deras skolbakgrund och språkliga bakgrund samt lärarens erfarenhet. Den maximala gruppstorleken i Helsingfors är i regel 12 elever. Eleverna i grupper för förberedande undervisning deltar på vissa lektioner i den grundläggande undervisningen, så antalet elever varierar på lektionerna.

På grund av kontinuerlig antagning varierade antalet elever i grupperna för förberedande undervisning under läsåret 2021–2022 från 245 till 460 elever. De grupper som våren 2022 tillfälligt överskred 12 elever fick stöd genom att de allokerades fler lärarresurser. Det inrättades även sju nya grupper för förberedande undervisning. I fråga om gruppstorleken behövs situationsanpassad flexibilitet, eftersom eleverna anmäler sig till den förberedande undervisningen under hela läsåret.

Om den maximala gruppstorleken för förberedande undervisning var tio elever, skulle det innebära ungefär tio fler grupper än för nuvarande. Kostnaderna av ändringen skulle uppgå till 580 000 euro. Man måste även beakta kostnaderna för nödvändiga extra lokaler.

Fostrans- och utbildningsnämnden anser i sitt utlåtande att det är viktigt att utreda hur målen i läroplanen för den förberedande undervisningen uppnås och vad lärarna, vårdnadshavarna och barnen anser om språkutvecklingen och integrationen i samhället. Fostrans- och utbildningssektorns budgetförslag för 2023 innehåller dock inga reserveringar för behoven av extra anslag i enlighet med motionen.

Svaret stämmer överens med fostrans- och utbildningsnämndens utlåtande.

Enligt 30 kap. 11 § 4 mom. i förvaltningsstadgan behandlas i stadsfullmäktige svar på en motion som undertecknats av minst 25 ledamöter. Stadsstyrelsens svar ska föreläggas i stadsfullmäktige inom åtta månader från att motionen väckts.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Postadress
PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
kaupunginkanslia@hel.fi

Besöksadress
Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Telefon
+358 9 310 1641
Telefax

FO-nummer
0201256-6

Kontonr
FI0680001200062637
Moms nr
FI02012566

07.12.2022

Ärende/11

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Johanna Nuortevan aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 21.11.2022 § 815

HEL 2022-006831 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

21.11.2022 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Johanna Nuorteva: Lisätään ennen kappaletta 15 uusi väliotsikko ja teksti:

Valmistavan opetuksen kehittämistarpeet

Mikäli valmistavan luokan oppilas on tullut myöhään maahan ja hänellä on vaillinainen koulunkäyntihistoria tai luku- ja kirjoitustaito on vaillinainen, valmistavan opetuksen laajuus saattaa olla liian lyhyt. Tämä voi vaikeuttaa oppilaan pääsyä jatko-opintoihin ja lisätä syrjäytymisriskiä. Valmistavan opetuksen keston joustavuus voisi mahdollistaa oppilaiden yksilöllisten tarpeiden huomioimisen opetuksessa. Mikäli valmistavan opetuksen kesto tulee täyteen 1-2 kuukautta ennen syys- tai kevätlukukauden päättymistä voidaan arvioida oppilaan siirtyminen perusopetukseen yksilöllisesti. Opettajan arvion perusteella voi oppilas olla valmistavassa opetuksessa lukukauden loppuun.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta on lausunnossaan pitänyt tärkeänä selvittää, miten valmistavan opetuksen opetussuunnitelman mukaiset tavoitteet saavutetaan, sekä kuinka vahvaksi opettajat, huoltajat ja lapset itse arvioivat kielen kehittymisen ja yhteisöön integroitumisen. Kaupunginhallitus pitää tärkeänä, että vuoden 2023 aikana selvitetään, ku-

07.12.2022

Ärende/11

inka paljon lisäresursseja (ohjaaja, resurssiopettaja, erityisopettaja, suomen tai ruotsin kielen opetus) yleisopetuksen luokkaan integroidut 1-2 luokkien oppilaat saavat valmistavan opetuksen aikana. Tässä yhteydessä voitaisiin selvittää myös, kuinka oppilaat, opettajat ja perheet arvioivat valmistavan vuoden jälkeisen lukuvuoden oppimista ja integroitumista luokkaan ja kouluyhteisöön. Lisäksi voitaisiin selvittää, mitä kehittämistarpeita hiljattain maahan tulleiden lasten ja nuorten opettamisessa on havaittu. Selvityksen pohjalta arvioitaisiin, onko syksystä 2017 lähtien käytössä olleella valmistavan opetuksen toteutustavalla hyvä jatkaa. Lisäksi tässä yhteydessä voitaisiin arvioida valmistavan opetuksen kehittämistarpeita sekä mahdollista lisärahoituksen tarvetta.

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Johanna Nuortevan vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

14.11.2022 Pöydälle

07.11.2022 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 04.10.2022 § 262

HEL 2022-006831 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon liitteenä olevasta Johanna Nuortevan valtuustoaloitteesta koskien valmistavan opetuksen toteuttamista:

Kunnat voivat perusopetuslain 5 § mukaan järjestää perusopetukseen valmistavaa opetusta, mutta järjestäminen ei ole velvoittavaa. Helsingin kasvatuksen ja koulutuksen toimiala järjestää perusopetukseen valmistavaa opetusta suomenkielisen esi- ja perusopetuksen ja Stadin aikuis- ja ammattiopiston sekä ruotsinkielisen esi- ja perusopetuksen yhteydessä.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteissa on määriteltä valmistavan opetuksen laajuus, joka vastaa yhden lukuvuoden oppimäärää

Perusopetukseen valmistava opetus on tarkoitettu esi- ja perusopetusikäisille maahanmuuttotilaisille lapsille ja nuorille, joiden suomen tai ruotsin kielen taito on alle kehittyvän alkeiskielitaidon. Perusopetukseen valmistavan opetuksen kielitaitotavoitteena opetuskielessä on Eurooppalaisen kielitaitoasteikon mukainen kehittyvä alkeiskielitaidon taso (A1). Kielen oppiminen jatkuu valmistavan opetuksen päätyttyä useiden vuosien ajan perusopetuksen suomi toisena kielenä oppiaineen sekä kaikkien muidenkin oppiaineiden opinnoissa ja koulun arjessa. Kasvatus ja koulutuslautakunta pitää tärkeänä valmistavasta opetuksesta perusopetukseen siirtyvän oppilaan tukemista ja siirtymän pedagogista kehittämistä.

Perusopetukseen valmistavaa opetusta rahoitetaan opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoiman valtionosuusjärjestelmän kautta. Rahoitus on kytketty oppilaan läsnäolokuukausien määrään. Kunta voi saada valtion osuutta yhden oppilaan perusopetukseen valmistavan opetuksen järjestämiseen enintään yhdeksän läsnäolokuukauden ajalta eli yhden vuoden opinnoista, kun lomakuukaudet huomioidaan. Helsingissä koulut saavat valmistavan opetuksen oppilaista oman erillisen laskennallisen resurssin, jonka käytöstä päätetään koulussa.

Inklusiivinen valmistava opetus

Valmistavaa opetusta voidaan järjestää ryhmämuotoisena tai inklusiivisesti perusopetuksen ryhmissä, mikäli se on oppilaan kielitaidon kehityksen kannalta tarkoituksenmukaista. Valmistavan opetuksen oppilas opiskelee aina valmistavan opetuksen opetussuunnitelman mukaisesti.

Helsingissä suomenkielistä perusopetukseen valmistavaa opetusta järjestetään esi- ja alkuopetusikäisille inklusiivisesti lähipäiväkodissa osana esiopetusta sekä lähikoulussa osana perusopetuksen 1. ja 2. luokan opetusta oppilaan ikätason mukaisesti. Ruotsinkielisessä palvelukokonaisuudessa valmistava opetus järjestetään inklusiivisesti kaikille esi- ja perusopetusikäisille.

Kun valmistavaa opetusta toteutetaan inklusiivisesti osana perusopetusta, niin tärkeimpiä etuja oppilaan kannalta ovat välitön pääsy asuinalueen lähikouluun ja -yhteisöön, jatkaminen samassa ryhmässä perusopetukseen siirtymisen jälkeen sekä suomenkielisen luokkaympäristön positiivinen vaikutus kielitaidon kehittymiseen. Samalla kun oppilas opiskelee suomea, hän opettelee ja vahvistaa luku- ja kirjoitustaitoa yhdessä ikätovereidensa kanssa.

Valmistavan opetuksen viikkotuntimäärä alkuopetuksen oppilaalla on 24, kun se on perusopetuksessa 21. Valmistavan opetuksen oppilaan

suurempi tuntimäärä tukee hänen yksilöllisen opinpolkunsu rakentamista ja valmistavan opetuksen opetussuunnitelman toteutumista.

Lukuvuonna 2021 (20.9.2021) keskimääräinen oppilasmäärä Helsingissä perusopetuksen luokilla 1-6 oli 19. Ryhmäkoko ei ole laskettu mukaan jakotunteja eikä samanaikaisopetusta tai muita pedagogisia opetusratkaisuja, jotka käytännössä laskevat toteutuneita ryhmäkokoja. Inklusiivisessa valmistavassa opetuksessa olevien oppilaiden määrä vaihtelee kouluittain ja yleensä oppilaita sijoitetaan eri luokille. Opettajilla on käytössä valmistavan opetuksen ohje- ja tukimateriaalipankki, joka palvelee kouluja ja opettajia opetuksen suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää tärkeänä selvittää, miten valmistavan opetuksen opetussuunnitelman mukaiset tavoitteet saavutetaan sekä kuinka vahvaksi opettajat, huoltajat ja lapset itse arvioivat kielen kehittymisen ja yhteisöön integroitumisen.

Ryhmämuotoinen valmistava opetus

Helsingissä järjestetään suomenkielistä ryhmämuotoista valmistavaa opetusta 3.-9. -luokkalaisten ikäryhmän oppilaille pääsääntöisesti erillisissä ala- ja yläkoulun ryhmissä. Pyrkimyksenä on aina löytää oppilaalle valmistavan opetuksen ryhmä kohtuullisen matkan päästä kotiosoitteesta ikä huomioiden. Oppilaiden sijoittelussa ryhmiin vaikuttaa myös yleisopetukseen pian siirtyviltä oppilailta vapautuvat paikat ryhmässä.

Valtakunnallisesti valmistavalle opetukselle ei ole asetettu maksimiryhmäkokoja. Ryhmäkoko säätelee kuitenkin se, että ryhmässä jokaisella tulee olla mahdollisuus saavuttaa ne tavoitteet ja sisällöt, jotka valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteissa on määritelty. Paikallisesti opetuksen järjestäjä voi määritellä maksimiryhmäkoon.

Opetushallitus suosittelee, että valmistavan opetuksen ryhmäkoko on 8–10 oppilasta. Ryhmäkoko vaikuttavat kuitenkin suuresti oppilaiden ikäjakauma, koulu- ja kielitausta sekä opettajan kokemus. Helsingissä valmistavan opetuksen ryhmien maksimikoko on pääsääntöisesti 12 oppilasta. Valmistavan opetuksen ryhmän oppilas integroituu perusopetukseen osan oppitunneista.

Jatkuvan oppilaaksioton vuoksi oppilaiden määrä valmistavan opetuksen ryhmissä vaihteli lukuvuoden 2021-2022 aikana 245-460 välillä. Keväällä 2022 väliaikaisesti yli 12 oppilaan kasvaneita ryhmiä tuettiin suuntaamalla niihin lisää opettajaresurssia. Lisäksi perustettiin seitsemän uutta valmistavan opetuksen ryhmää. Tilannekohtaista joustoa ryhmäkokoan tarvitaan, sillä eri puolilla Helsinkiä asuvia oppilaita ilmoittautuu valmistavaan opetukseen pitkin lukuvuotta.

07.12.2022

Ärende/11

Mikäli ryhmämuotoisen perusopetukseen valmistavan opetuksen maksimiryhmäkoko olisi Helsingissä 10, se tarkoittaisi 2022-2023 lukuvuoden alun oppilasmäärän, noin 600 oppilaan, perusteella 60 ryhmää. Eli kymmenen ryhmää nykyistä enemmän. Muutos tulisi maksamaan noin 580 000 euroa, lisäksi on huomioitava tilojen käyttöön liittyvät kustannukset sekä lisätilojen hankkiminen uusille ryhmille.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan talousarvioehdotuksessa 2023 ei ole varauduttu aloitteen mukaisiin lisämäärärahatarpeisiin.

13.09.2022 Pöydälle

06.09.2022 Pöydälle

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Leeni Siikaniemi, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 86212
leeni.siikaniemi(a)hel.fi